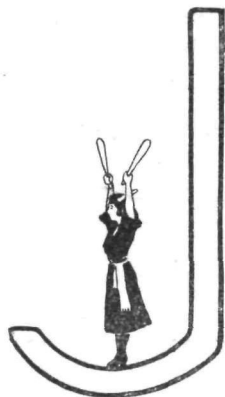

SLOVAN SLOVANOV:

Mima.

asne noči smo ležali v kopici mrve na travniku in gledali v nebo. Zvezde so se utrinjale... Na vasi je zalajal pes, in v gozdu je skovikala sova, ki ji je odgovarjal iz velike daljave čuk...

Ko si je prižgal Tone, dvajsetleten fant, slikar po pokicu, cigareto, je rekel:

»Pojdimo obiskat Senožetovega Jožeta, njegovo življenje visi na tanki niti, sova ga bo sklicala!...«

»Pa naj ga; jaz ne grem,« se je protivil harmonikar Lojze, »ker vem, kaj se pravi, biti navzoč ob borbi za življenje.« Med govorom se je oprl na

komolec leve roke in nato je legel zopet nazaj. Glas, ki je z njim govoril, je bil resen; besede »ob borbi za življenje« je naglasil.

Po kratkem preudarku sem ga vprašal: »Kakšna je borba za življenje, kje si jo videl? Povej!«

Sova je zaskovikala, na koncu vasi je zaukal fant, ko je pričel:

Z materjo sem šel k sorodnikom, kjer je bila na smrt bolna mlajša hči. Bilo ji je štirinajst let. Zala deklica, polna mladega življenja, hrepenča po njem, na pragu spoznanja, je imela hudo bolezen v grlu...

Ko sva stopila z materjo v sobo in je naju zagledala, se je vzdignila na svojem ležišču, razprostrla roke in proseče dejala: »Pomagajte!...« Več ni mogla. Legla je nazaj. Oči je zatisnila...

Moja mati je dejala njeni materi, ki je sedela ob postelji objokanih oči: »Slaba je, najprej bo umrla.«

»Kaj? Umrla bom? Ali res?...« je razburjeno vpraševala Mima — tako je bilo ime deklici — ki se je iz polspanja prebudila zaradi besedi moje matere. Nekaj časa tihota, kakor bi se zamislila.

»Mama, pomagajte; jaz bi tako rada živela...«

Glas se ji je tresel. V njenih besedah je bilo nekaj prosečega. Mati se je naslonila čez njeno glavo in šepetala pol razumljive besede. Nato je zajokala in se sesedla nazaj na stol. Obraz je bil bled, in oči so izražale veliko notranjo bol.

Nekaj časa se je čulo tiho sopenje deklice. Polagoma je to dihanje ponehalo, in v hipu, ko bi jo moralo zadušiti, je zbrala zadnje moči in planila je kvišku, srkajoč vase zrak. Nekoliko ji je odleglo.

Ko je opazila pri postelji stoječo prijateljico, jo je prijela z obema rokama k sebi in jo poljubljala na rdeča ustna in lica, kakor bi ji hotela izsesati zdravo kri in življenje. Vedela je, da se ji bliža konec, ampak — rada bi živela. Rada bi šla nasproti onemu življenju, ki ga ljudje pro-

klinjajo in obupujejo nad njim... »Moli zame!« ji je dejala s tresočim glasom, ki je izražal eno željo: živeti!

V sobo je prišel njen brat. Stopil je k postelji in rekel:

»Potrpi, vsak čas bo tu doktor!«

»Doktor,« je ponovila s smehljajočimi ustni in iskrečimi se očmi. V njej je vzknila nova iskrica upanja, in to upanje ji je dalo novega življenja.

Zdravnik je prišel. Ko ga je zagledala, mu je pomolila roke in za-ječala: »Pomagajte!...« Več ni mogla govoriti, le gledala ga je s prosečimi očmi. Zdravnik je spoznal, kaj je, zato je rekel:

»Hitro na voz in v Ljubljano; življenje je pri kraju!«

Naložili so jo in oddrdrali. — — —

Drugi dan zjutraj je umrla.

IVO TROŠT:

Bršljan in smreka.

Basen.

eleni bršljan je bohotno plezal po smrekovem deblu ter zaničeval svojo podpornico in dobrotnico smreko, kako počasi raste in se šele na starost drzne pogledati nekoliko po svetu. Vse drugače zna in dela to on, ponosni bršljan. V par letih je priplezal smreki na vršiček. Kam zraste šele v treh letih? Smreka ga spominja, kako je nehvaležen: po njenem hrbtu je zrastel tako visoko; za to jo pa sedaj zasmehuje, ko se je ošabnež preobjedel njenega soka, prenasitil nje lastne krvi.

»Lahko visoko spleza, kdor se naslanja na drugega. Ali težje je onemu, ki mora sam kvišku,«

pravi smreka.

»Pa bi se tudi ti naslonila na hrast ali brezo in bi zrasla v ponosno višino še veliko bolj in hitreje kot sedaj. Ko sem na koncu, ne vpraša več nihče, kako sem dospel tja; samo da sem tam; ha, ha!«

»Meni je pa samo zato, da dosežem vrh z lastno močjo in ne po tujih plečih, rajša počasi nego prehitro, a gotovo. Ne more mi potem nihče očitati, kdaj in kako nisem dovolj hvaležna,« odvrne smreka.

Bršljanu ni bil všeč ta odgovor. Vriskal je v višavi in se posmehoval smreki: »Seveda, pritlikavci znajo hoditi samo po tleh.«

»Pa varno in zanesljivo,« odvrne smreka.

Bršljan se dvigne mimo smrečjega vršička visoko proti nebu in se ponosno ziblje v solnčni višavi.